

Dr. Gazda Zsuzsanna*:

Kidobott pénz vagy plusz védelem két biztosítás ugyanarra?

Előfordul, hogy úgy kötünk különböző biztosításokat és fizetünk akár éveken át díjat több biztosítónak, hogy nem tudjuk: biztosításaink részben vagy akár teljes egészében ugyanarra a kockázatra nyújtanak fedezetet. Kár esetén jelent ez bármiféle előnyt? Vagy csak feleslegesen kidobott pénzről van szó? A válasz nem is olyan egyszerű – derül ki a Pénzügyi Békéltető Testület előtti ügyekből.

Átlagfogyasztóként a lakásbiztosítástól a kötelező felelősségbiztosításon cascon, utas- és balesetbiztosításon át egészen - tudatosabb fogyasztóként - az életbiztosításig terjedhet szerződéseink köre. Munkavállalóként, vagy a mindennapokban végzett bankolási, vásárlási tevékenységünk és utazási szokásaink során azonban „észrevétlenül” további biztosításokra tehetünk szert. Márpedig ezek átfedésben lehetnek korábbi biztosításainkkal.

Kárbiztosítások: nem jár kétszeres kifizetés

A biztosítási szerződések két fő csoportra oszthatók: kár- és összegbiztosításokra. Előbbieknél a biztosító szolgáltatása a biztosított meghatározott feltételek szerint megállapított kárának megtérítésére irányul. Ide tartoznak többek között a vagyontárgyakat (ingót, ingatlant) biztosító szerződések, valamint a felelősségbiztosítások is.

Főszabály szerint ugyanarra a vagyontárgyra, kockázatra és időszakra akár több biztosítási szerződés is köthető, különböző biztosítónál is. (Kivétel a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás, amelyből egy adott időszakban csak egy lehet érvényben.) Alapelv viszont itt, hogy a biztosítási szolgáltatás nem haladhatja meg a ténylegesen bekövetkezett kár összegét. Ehhez kapcsolódik a túlbiztosítás tilalma is: a lehetséges maximális kárkifizetés (biztosítási összeg) nem lehet magasabb a biztosított vagyontárgy értékénél.

A túlbiztosítás és a többszörös biztosítás tehát nem ugyanazt jelenti. Az utóbbi csak azt jelenti, hogy ugyanarra a vagyontárgyra és kockázatra több biztosítási szerződés áll fenn. Túlbiztosításról akkor beszélünk, ha a biztosítás(ok)ban meghatározott kártérítési maximum meghaladja vagyontárgyunk értékét.

Több biztosításnál bekövetkezett kárnál jogosultak vagyunk választásunk szerint az egyik vagy mindkét biztosítóhoz benyújtani a kárigényt. A biztosítók egymás között rendezik, hogy milyen arányban viselik a kárt, de összességében – hiába volt több biztosításunk – nem juthatunk a tényleges kárát meghaladó összeghez (nem történhet „káron gazdagodás”).

Összegbiztosítások: összeadódnak a szolgáltatások

Az összegbiztosításoknál a biztosító egy előre meghatározott összeg megfizetésére vállal kötelezettséget. Ide tartoznak az élet- és balesetbiztosítások, amelyeknél szintén lehetőség van arra, hogy ugyanarra a kockázatra több biztosítást kössünk.

Itt viszont a biztosítói szolgáltatások halmozódhatnak. Ha több élet- vagy balesetbiztosítással is rendelkezünk, akkor a szerződés szerinti kár esetén – azok feltételeitől függően – akár valamennyi biztosító köteles kifizetni a szerződésben előre meghatározott összeget (balesetbiztosításnál ez csak a személyi sérüléssel járó károkra igaz, egy magánmentő vagy CT költségeinek kifizetését csak egyszer térítik meg).

Dupla biztosítások, amiről nem is tudunk

Ha nyaralás, külföldi utazás előtt utasbiztosítást kötünk, nem mindig jut eszünkbe, hogy bankkártyáinkhoz kapcsolódhat ilyen.

Utazás előtt érdemes megnézni, hogy a bankkártyánkhoz milyen utasbiztosítás kapcsolódik, és annak feltételeit összehasonlítani a megkötendő biztosítással (előbbieknél gyakorta alacsonyabbak a kártérítési limitek, tehát lehet, hogy önálló utasbiztosításra is szükség lesz).

Az utasbiztosítás – ugyanúgy, mint a balesetbiztosítás - ráadásul vegyes típusú: egyszerre tartalmaz kárbiztosítási és összegbiztosítási elemeket is. Kárbiztosítási elemeinél, amilyen pl. egy kórházi számla vagy egy poggyászkár (pl. sérült bőrönd használt értéke) nem térítik meg kétszer a kárt, hiába rendelkezünk több baleset- és poggyászbiztosítással (akár bankkártyához kapcsolódóan) ugyanazon káreseményre. Más a helyzet azonban az utasbiztosítás összegbiztosítási elemeinél. Ha az utasbiztosításunk például kórházi napi térítést is tartalmaz, annak árát – a szerződési feltételektől függően – akár többszörösen is megtéríthetik.

A társasházi lakók általában tudják, hogy a társasház saját biztosítása a közös épületrészekre, berendezésekre nyújt fedezetet (felelősségbiztosítást is tartalmazhat). A lakástulajdonosok emellett rendszeresen kötnek saját lakásukra külön lakásbiztosítást is. Vannak azonban olyan társasházi biztosítások is, amelyek a külön tulajdonban lévő lakások falait, beépített burkolatait is védik többféle kár ellen. Ilyen esetben a saját lakásoknál elég lehet csak az ingóságokra külön biztosítást kötni. Ha nem így teszünk, lehet, hogy éveken át fizettük lakásunk faláért a díjat, de a káresemény (pl. beázás) bekövetkeztekor nem kapunk többet, hiába van kétszer is biztosítva a lakásunk.

Előfordulhat pl., hogy új elektronikai cikket (pl. mosógépet) vásárolunk, és „meghosszabbított garanciát” (valójában biztosítást) ajánlanak nekünk. Ez esetleg átfedésben van a már meglévő lakásbiztosításunk kibővített ingósági vagy műszaki fedezeteivel, csak épp ez vásárláskor nem jutott eszünkbe.

Duplán biztosítottuk magunkat akkor is, ha a saját szerződésünk mellett munkáltatói juttatás keretében ugyanígy gondoskodnak rólunk. A cégek ugyanis gyakran kötnek a munkavállalókra csoportos élet- vagy balesetbiztosítást. Ha ezzel nem vagyunk tisztában, lehet, hogy fölöslegesen fizetünk saját biztosítást is.

Ugyanígy megeshet, hogy az egészség- vagy nyugdíjpénztári tagságunkhoz kapcsolódik automatikusan alapszintű balesetbiztosítás, esetleg egy általunk felvett hitelhez kötünk olyan biztosítást, amely munkanélküliség, keresésképtelenség, egészségkárosodás vagy esetleg halál

esetén nyújt extra védelmet. Ezekre a biztosításokra sokszor nem is gondolunk, hiszen nem mi kerestük meg a biztosítót, és nem mi kezdeményeztük a szerződés megkötését.

Elhúzódó kárfizetés, eltérő biztosítói döntések

A jegybankban működő Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) tapasztalata alapján azokban az ügyekben, ahol kiterjedt a káresemény és több biztosító is érintett, elhúzódhat a kárrendezés, kifizetés, különösen akkor, ha károsultként mi sem jelöljük meg pontosan, hogy melyik kárt melyik biztosítás terhére rendeznénk.

Élet- és balesetbiztosítási szerződések (összegbiztosítások) esetében, ahogyan már korábban írtuk, a biztosító nem a kár értékét határozza meg, hanem a szerződésben előre rögzített összeget fizeti ki. Így, ha valakinek több balesetbiztosítása van, akkor például egy csonttörésre mindegyik biztosító kifizeti a szerződésben meghatározott összeget.

Hiába az akár többszörös kifizetés, a gyakorlatban az élet- és balesetbiztosításoknál is felmerülhetnek vitás helyzetek. A PBT előtti egyik ügyben egy kérelmező az eltört a bokája utáni biztosítói eljárásokat vitatta. Összesen három balesetbiztosítással rendelkező három különböző biztosítónál, ám miután bejelentette szolgáltatási igényét hozzájuk, meglepve tapasztalta, hogy csak ketten fizettek. A harmadik biztosító elutasította a kifizetést, mivel a feltárt körülmények alapján vitatta, hogy valóban baleset történt.

E biztosító az ügyben a PBT előtt végül egyezséget kötött a kérelmezővel, mégis jogos volt az ügyfél kérdése: előfordulhat-e, hogy egyes biztosítók eltérően értelmezik a baleset fogalmát vagy az előadott körülményeket másképp értékelik? A válaszhoz a kiindulópont mindig az adott biztosítási szerződés. Az egyes biztosítók feltételei ugyanis eltérően határozhatják meg a különböző biztosítási események (akár a baleset) fogalmát. Hiába van tehát több balesetbiztosításunk, megeshet, hogy nem mindegyik után térítenek.

Nem feltétlenül probléma tehát, ha ugyanarra a kockázatra több biztosítással is rendelkezünk. Tisztában kell viszont lennünk azzal, pontosan mire és milyen fedezetet nyújtanak. Érdemes ezért időről időre áttekinteni a meglévő biztosításainkat, beleértve a bankkártyáinkhoz, munkaviszonyunkhoz vagy más, általunk igénybe vett szolgáltatáshoz kapcsolódókat is. Így elkerülhetjük, hogy ugyanarra a kockázatra feleslegesen fizessünk, de azt is felismerhetjük, ha egy másik biztosítás éppen azt a pluszvédelmet adja, amire szükségünk van.

** A szerző a Magyar Nemzeti Bankon belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja
„Szerkesztett formában megjelent 2026. október 12-én a Privátbankár.hu oldalon.”*